

Súd:	Najvyšší súd SR
Spisová značka:	3Ndob/66/2024
Identifikačné číslo spisu:	6124258936
Dátum vydania rozhodnutia:	23.10.2024
Meno a priezvisko:	JUDr. Jaroslava Fúrová
Funkcia:	sudca
ECLI:	ECLI:SK:NSSR:2024:6124258936.1

UZNESENIE

Najvyšší súd Slovenskej republiky v senáte zloženom z predsedníčky senátu JUDr. Jaroslavy Fúrovej a členiek senátu JUDr. Kataríny Pramukovej a JUDr. Andrey Sedlačkovej, v spore žalobkyne obchodnej spoločnosti Winners Group, a.s., Bratislava, Mlynské Nivy 73, IČO: 44 092 890, zastúpenej advokátskou kanceláriou Advokátska kancelária IILC, s.r.o., Bratislava, Mlynské Nivy 73, IČO: 47 257 229, proti žalovanej Z. X., narodenej XX. S. XXXX, XXX XX V., o zaplatenie 523,84 eura s príslušenstvom, v konaní vedenom na Okresnom súde Trenčín pod sp. zn. 22Cb/144/2024, o nesúhlase Okresného súdu Trenčín s postúpením sporu Okresným súdom Banská Bystrica vedenom pod sp. zn. 28Up/395/2024, takto

rozhodol:

Na prejednanie veci je p r í s l u š n ý Okresný súd Prievidza.

Odôvodnenie

1. Súdny spis bol Najvyššiemu súdu Slovenskej republiky (ďalej len „najvyšší súd“) predložený postupom podľa § 43 ods. 2 zákona č. 160/2015 Z. z. Civilný sporový poriadok v znení neskorších predpisov (ďalej len „CSP“), a to z dôvodu nesúhlasu Okresného súdu Trenčín (č.l. 33) s postúpením sporu z Okresného súdu Banská Bystrica. Okresný súd Trenčín svoj nesúhlas s postúpením sporu odôvodňuje tým, že v spore nie je kauzálny príslušný súd, keďže spor nie je obchodnoprávnym sporom. Vychádzal pritom z nasledovných skutočností: žalobkyňa je podnikateľom, žalovaná je a v čase vzniku uplatneného nároku bola fyzickou osobou - nepodnikateľom, trvalý pobyt žalovanej je v obvode Okresného súdu Prievidza a predmetom sporu je nárok o zmluvy uzavretej medzi stranami sporu podľa § 51 zákona č. 40/1964 Zb. Občiansky zákonník v znení neskorších predpisov (ďalej len „OZ“).

2. K postúpeniu sporu na Okresný súd Trenčín došlo v rámci upomínacieho konania postupom podľa § 14 ods. 3 zákona č. 307/2016 Z. z. o upomínanom konaní a o doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon o upomínanom konaní“). Z písomnosti Okresného súdu Banská Bystrica o postúpení veci (č.l. 30) však nevyplyva dôvod, pre ktorý došlo k postúpeniu veci a teda, aké okolnosti existujúce v čase začatia konania boli rozhodujúce pre určenie súdu príslušného na prejednanie veci podľa CSP, a aké procesné normy upravujúce príslušnosť súdu použil súd.

3. Najvyšší súd, ako súd spoločne nadriadený Okresnému súdu Banská Bystrica a Okresnému súdu Trenčín podľa § 43 ods. 2 CSP prejednal spor o príslušnosť a dospel k záveru, že nesúhlas Okresného súdu Trenčín s postúpením sporu je dôvodný.

4. Podľa § 12 ods. 1 CSP, na konanie v prvej inštancii je príslušný okresný súd, ak tento zákon neustanovuje inak.

5. Podľa § 13 CSP, na konanie v prvej inštancii je miestne príslušný všeobecný súd žalovaného, ak nie je ustanovené inak.

6. Podľa § 14 CSP, všeobecným súdom fyzickej osoby je súd, v ktorého obvode má fyzická osoba adresu trvalého pobytu.

7. Podľa § 5 zákona č. 253/1998 Z. z. o hlásení pobytu občanov Slovenskej republiky a registri obyvateľov Slovenskej republiky v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon č. 253/1998 Z. z.“) občan, ktorému bol trvalý pobyt zrušený podľa § 7 ods. 1 písm. d) až g), a ktorý sa nemôže prihlásiť na trvalý pobyt podľa § 3 alebo § 4, sa môže prihlásiť na trvalý pobyt v ohlasovni v mieste, kde sa zdržiava. V takom prípade občan predkladá iba doklad podľa § 3 ods. 8 písm. a), ak ho nemá, doklad podľa § 3 ods. 8 písm. b) a ako miesto trvalého pobytu sa uvedie iba obec pobytu. Adresa sídla obecného úradu tejto obce je adresou takého občana na účely doručovania písomností od orgánov verejnej správy a iných štátnych orgánov a na účely zápisu do zoznamu voličov. Obec je povinná spôsobom v mieste obvyklým, najmä oznámením na úradnej tabuli, upozorniť prihláseného občana, že mu bola alebo, že mu má byť doručená písomnosť.

8. Podľa § 2 ods. 24 zákona č. 371/2004 Z. z. o sídlach a obvodoch súdov Slovenskej republiky a o zmene zákona č. 99/1963 Zb. Občiansky súdny poriadok v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon č. 371/2004 Z. z.“), sídlom Okresného súdu Prievidza je mesto Prievidza; jeho obvod tvorí územný obvod okresov Prievidza, Bánovce nad Bebravou a Partizánske. Okresný súd Prievidza má pracoviská v meste Bánovce nad Bebravou a v meste Partizánske.

9. Z predloženého spisu vyplýva, že Okresný súd Banská Bystrica, ako upomínací súd doručoval žalovanej platobný rozkaz listinne, a to na adresu žalovanej uvedenú žalobkyňou (č.l. 23 a 3). Toto doručovanie bolo neúspešné z dôvodu, že adresát nie je známy. Okresný súd Banská Bystrica pristúpil k opakovanému doručovaniu, urobil tak na adresu sídla obecného úradu obce V., A. XXX/XX (č.l. 24). Najvyšší súd z registra obyvateľov Slovenskej republiky zistil, že sa jedná o obecný úrad tej obce, ktorá je v registri uvedená, ako miesto trvalého pobytu žalovanej (adresou trvalého pobytu je len obec V.). Ide o stav výslovne predpokladaný v § 5 zákona č. 253/1998 Z. z., pričom na účely doručovania písomností od štátnych orgánov, teda aj súdov, je v určitom prípade adresa sídla obecného úradu obce adresou občana. Najvyšší súd zistil, že adresa obecného úradu V. sa zhoduje s adresou tohto obecného úradu uvedenou v registri právnických osôb, podnikateľov a orgánov verejnej moci. To, že Okresný súd Banská Bystrica vykonal úkony potrebné na účely zistenia inej adresy žalovanej v registroch súdu alebo v registroch iných orgánov, ktoré má k dispozícii, vyplýva z aplikácie podľa § 2 ods. 9 vyhláška č. 543/2005 Z. z. o Spravovacom a kancelárskom poriadku pre okresné sudy, krajské sudy, Špecializovaný trestný súd a vojenské sudy v znení neskorších predpisov. Ide o vyhľadávanie v registri obyvateľov Slovenskej republiky, v evidencii Zboru väzenskej a justičnej stráže a v Obchodnom vestníku. Postup Okresného súdu Banská Bystrica týkajúci sa doručovania tak bol správny.

10. Čo sa týka povahy sporu je potrebné poukázať na to, že žalobkyňa si voči žalovanej uplatňuje nárok vyplývajúci zo zmluvy o príprave na výkon finančného sprostredkovateľa - TRAINEE KONTRAKT (ďalej len „zmluva“). Strany sporu zmluvu uzatvorili výslovne podľa § 51 OZ, a teda ako tzv. nepomenovanú zmluvu podľa OZ. Žalobkyňa tak urobila v postavení podnikateľky podľa § 2 ods. 2 písm. a) zákona č. 513/1991 Zb. Obchodný zákonník v znení neskorších predpisov (ďalej len „ObZ“) a žalovaná, ako fyzická osoba nepodnikateľ. Zo zmluvy vyplýva, že jej predmetom je v podstate príprava žalovanej na to, aby sa stala podriadeným finančným agentom žalobkyne, a to za povinného

poskytovania súčinnosti zo strany žalobkyne. Z uvedeného implicitne vyplýva, že žalobkyňa vystupuje ako samostatný finančný agent podľa § 7 zákona č. 186/2009 Z. z. o finančnom sprostredkovaní a finančnom poradenstve a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon č. 186/2009 Z. z.“), čo aj zodpovedá jej predmetu činnosti zapísanom v registri právnických osôb, podnikateľov a orgánov verejnej moci (vykonávanie činnosti samostatného finančného agenta v sektore: 1. poistenia alebo zaistenia, 2. kapitálového trhu, 3. doplnkového dôchodkového sporenia, 4. prijímania vkladov, 5. poskytovanie úverov a spotrebiteľských úverov, 6. starobného dôchodkového sporenia). Zároveň, že žalovaná pri uzatváraní zmluvy nemala postavenie podriadeného finančného agenta, čo aj zodpovedá absencii zverejnenia akýchkoľvek údajov zo zoznamu podriadených finančných agentov na webovom sídle Národnej banky Slovenskej republiky. Tu je potrebné poukázať na to, že v zmysle § 6 ods. 1 v spojení s § 2 ods. 5 zákona č. 186/2009 Z. z. finančný agent vykonáva finančné sprostredkovanie, ktoré je podnikaním, pričom podriadený finančný agent vykonáva finančné sprostredkovanie na základe písomnej zmluvy so samostatným finančným agentom podľa § 9 ods. 1 zákona č. 186/2009 Z. z.

11. Pri činnosti, ktorá je predmetom zmluvy sa predpokladá príležitosť žalovanej sprostredkovať obchod pre žalobkyňu, za čo jej vzniká právo na zálohové vyplatenie odmeny. Zmluva však predpokladá okolnosti, naplnením ktorých vzniká žalovanej povinnosť vrátiť už zálohovo vyplatenú odmenu. Žalobca v návrhu na vydanie platobného rozkazu svoj uplatnený nárok odôvodňuje práve vznikom tejto povinnosti.

12. Strany sporu sa v zmluve výslovne dohodli, že po splnení určitých podmienok uzatvoria zmluvu, v zmysle ktorej bude žalovaná podriadeným finančným agentom žalobkyne ako samostatného finančného agenta, a teda vykonávať finančné sprostredkovanie pre žalobkyňu. V takom prípade je vzhľadom na § 6 ods. 1 v spojení s § 2 ods. 5 zákona č. 186/2009 Z. z. a § 9 ods. 1 zákona č. 186/2009 Z. z. zrejmé, že právny vzťah medzi takými finančnými agentami sa spravuje ObZ podľa § 261 ods. 1 ObZ, pričom ako zmluvný typ pripadá do úvahy zmluva o sprostredkovaní podľa § 642 ObZ a nasl., alebo zmluva o obchodnom zastúpení podľa § 652 ObZ, prípadne strany môžu uzatvoriť aj nepomenovanú zmluvu podľa § 269 ods. 2 ObZ. Bez ohľadu na pomenovanie zmluvy bude vždy právne relevantný jej obsah, a teda aj pri nepomenovanej zmluve nemožno vylúčiť použitie ustanovení o predmetných zmluvných typoch, ktoré zakladajú, či už sprostredkovateľovi alebo obchodnému zástupcovi povinnosť vykonávať určitú činnosť. V tomto prípade žalovaná nebola povinná vykonávať pre žalobkyňu činnosť spočívajúcu v sprostredkovaní, ale zmluva jej len založila príležitosť tak urobiť. Preto na právny vzťah založený zmluvou sa nepoužijú primerane ani ustanovenia spotrebiteľskej zmluvy podľa § 774 OZ a nasl.

13. Najvyšší súd tak vzhľadom na uvedené konštatuje, že právny vzťah založený zmluvou nebol uzatvorený medzi podnikateľmi, zmluvné strany sa podľa § 262 ods. 1 ObZ nedohodli na použití ObZ a zároveň sa nejedná, o tzv. absolútny obchod podľa § 261 ods. 6 ObZ. Dospel tak k záveru, že právny vzťah medzi stranami sporu nie je obchodnoprávnym vzťahom, ako ani iným na konanie, v ktorom je založená kauzálna príslušnosť súdov. Ide o občianskoprávny vzťah založený nepomenovanou zmluvou podľa § 51 OZ. Najvyšší súd však poukazuje na to, že posúdenie povahy tohto sporu, resp. posúdenie zmluvy a povahy právneho vzťahu z nej vzniknutého nie je pre konajúci súd záväzné, keďže môže byť predmetom sporu medzi stranami a nie sporu o príslušnosť súdov, pričom sa odvíja od skutkových okolností zistených v priebehu konania.

14. Adresa trvalého pobytu žalovanej patrí do územného obvodu okresu Prievidza, ktorý je zároveň územným obvodom na výkon súdnictva, výkon ktorého je v súkromnoprávných sporoch a iných súkromnoprávných veciach v pôsobnosti Okresného súdu Prievidza, a to všade tam, kde zákon neustanovuje inak. Vyplýva to z § 7 ods. 1 zákona č. 221/1996 Z. z. o územnom a správnom usporiadaní Slovenskej republiky v znení neskorších predpisov, čl. 141 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky č. 460/1992 Zb. v znení neskorších ústavných zákonov, zo zákona č. 757/2004 Z. z. o súdoch a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov, § 2 ods. 24 zákona č. 371/2004 Z. z. a § 12 ods. 1 CSP. V tomto prípade sa neuplatnia iné ustanovenia zákona, pretože nevyšli najavo iné okolnosti určujúce príslušnosť súdu, ako adresa trvalého pobytu žalovanej v zmysle § 14

CSP. Preto je (vecne a miestne) príslušný súd na prejednanie veci Okresný súd Prievidza v zmysle § 12 ods. 1 CSP v spojení s § 13 CSP, § 14 CSP a § 2 ods. 24 zákona č. 371/2004 Z. z.

15. Najvyšší súd tak konštatuje, že nesúhlas Okresného súdu Trenčín s postúpením sporu Okresným súdom Banská Bystrica je dôvodný, preto rozhodol tak, ako to vyplýva z výroku tohto uznesenia.

16. Toto rozhodnutie prijal senát Najvyššieho súdu Slovenskej republiky pomerom hlasov 3 : 0.

Poučenie:

Proti tomuto uzneseniu nie je prípustný opravný prostriedok.